

๙ ๓.ค. ๒๕๓๙

ภาระในการดูแลตนเองของผู้ป่วยภายหลังการเกิดกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน

SELF - CARE BURDEN

IN POST ACUTE MYOCARDIAL INFARCTION PATIENTS

ณัฐสุภา จลาตสุนทรวาที

อธินันท์นาการ

จาก

มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. ๒๕๓๙

๓๓

๓๓ ๓ ๗๑ ๓

๓๕๓๙

ISBN 974-588-470-7

สงวนลิขสิทธิ์

Copyright by Mahidol University

38988

ชื่อวิทยานิพนธ์ ภาวะในการดูแลตนเองของผู้ป่วยภายหลังการเกิดกล้ามเนื้อหัวใจตาย
เฉียบพลัน

ผู้วิจัย ณัฐสุภา ฉลาดสุนทรวาที

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

 เยาวลักษณ์ เลานะจินดา , วท.บ. (พยาบาล) , ค.ม.
 ชาญณรงค์ นาคสวัสดิ์ , พ.บ., The American Board of Internal
 Medicine ., F.R.C.P.(C) , F.A.C.C.(BE).

วันที่สำเร็จการศึกษา 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2539

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงบรรยายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง ภาวะในการดูแลตนเองของผู้ป่วย ภายหลังการเกิดกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลันและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สัมพันธภาพในครอบครัว ระยะเวลาภายหลังการเกิดโรค กล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลันกับภาวะในการดูแลตนเอง รวมทั้งความสามารถในการทำนาย ภาวะในการดูแลตนเองจากปัจจัยพื้นฐาน โดยใช้ทฤษฎีความพร้อมในการดูแลตนเองของโอเร็ม และแนวคิดภาวะในการดูแลตนเองของโอเบิซท์เป็นแนวทางในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เป็นผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลันที่มารับการรักษาที่คลินิกโรคหัวใจ แผนกตรวจโรค ผู้ป่วยนอกอายุรกรรม โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า โดยเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จำนวน 101 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินบุคลิกภาพ แบบประเมินปัจจัยเสี่ยงของโรค แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว และแบบวัดภาวะในการดูแลตนเอง

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ภาวะในการดูแลตนเองน้อย โดยประเมิน กิจกรรมการดูแลตนเองว่ามีความจำเป็นมาก และประเมินว่าการกระทำกิจกรรมการดูแลตนเอง ไม่ยากลำบาก ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะในการดูแลตนเองและความยากลำบาก ในการกระทำกิจกรรมการดูแลตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อาชีพ ($r = .3108$, $P < .01$; $r = .2772$, $P < .01$) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับภาวะในการดูแลตนเองและความยาก

ลำบากในการกระทำกิจกรรมการดูแลตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อายุ ($r = -.3162, P < .01$; $r = -.2796, P < .01$) ระยะเวลาภายหลังการเกิดโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลัน ($r = -.2486, P < .05$; $r = -.2082, P < .05$) ระดับการศึกษาและสัมพันธภาพในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับภาระในการดูแลตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) และสัมพันธภาพในครอบครัวเป็นปัจจัยเดียวที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความจำเป็นในการกระทำกิจกรรมการดูแลตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .2100, P < .05$)

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณพบว่า อายุเป็นปัจจัยเดียวที่สามารถทำนายความแปรปรวนของภาระในการดูแลตนเองได้ร้อยละ 10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $F(1, 99) = 10.99, P < .01$ สัมพันธภาพในครอบครัวเป็นปัจจัยเดียวที่สามารถทำนายความแปรปรวนของความจำเป็นในการกระทำกิจกรรมการดูแลตนเองได้ร้อยละ 4.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $F(1, 99) = 4.56, P < .05$ และอายุเป็นปัจจัยเดียวที่สามารถทำนายความแปรปรวนของความยากลำบากในการกระทำกิจกรรมการดูแลตนเองได้ร้อยละ 7.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $F(1, 99) = 8.39, P < .01$ ผลการศึกษาครั้งนี้สนับสนุนทฤษฎีความพร้อมในการดูแลตนเองของโอเริ่มที่ว่า เมื่อมีความเจ็บป่วย ความต้องการการดูแลตนเองเพิ่มขึ้น ดังนั้นผู้ป่วยต้องพัฒนาศักยภาพในการตอบสนองความต้องการการดูแลตนเองทั้งหมดนั้นให้ได้เพียงพอและต่อเนื่อง

Thesis Title Self - Care Burden in Post Acute Myocardial Infarction Patients

Name Nutsupha Chalardsuntornwatee

Degree Master of Nursing Science (Adult Nursing)

Thesis Supervisory Committee

Yauwaluk Lauhachinda , B.Sc.(Nursing) , M.Ed.

Channarong Naksawas , M.D. , The American Board of Internal
Medicine. , F.R.C.P. (C) , F.A.C.C. (BE).

Date of Graduation 4 July B.E. 2539 (1996)

ABSTRACT

The purposes of this descriptive research were ; (1) to examine self - care burden in post acute myocardial infarction patients (2) to determine the relationships between basic conditioning factors of age , educational level , occupational , family relationship , duration of post infarction period and self - care burden (3) to predict self - care burden from basic conditioning factor. Orem's Self - care Deficit theory and Oberst's concept of self - care burden were used to guide the study. Purposive sampling was used to select 101 post acute myocardial infarction patients from cardiology clinic , out patient medical department , Phramongkudklao Hospital . The following instruments were used to collect The data ; personal characteristics and risks factor of the disease , type A behavior pattern , family relationship and self - care burden .

Result of this study indicated that most of the subjects reported a low score of self - care burden , a high score of self - care demands and a low score of the difficulty in meeting those demands. Occupational had significantly positive correlation with self - care burden and the difficulty of meeting demands ($r = .3108$, $P < .01$; $r = .2772$, $P < .01$) . Age and duration of post infarction period had significantly negative correlation with self - care burden and the difficulty of meeting demands ($r = -.3162$, $P < .01$; $r = -.2796$, $P <$

.01 ; $r = -.2486$, $p < .05$; $r = -.2082$, $P < .05$) . Family relationship had significantly positive correlation with self - care demands ($r = .2100$, $P < .05$).

When all selected basic conditioning factor were entered into the stepwise multiple regression analysis to predict self - care burden , it was found that only age was significant predictor and accounted for 10 percent of variance , $F (1 , 99) = 10.99$, $P < .01$. When self - care demands was the predictive , family relation was the only significant predictor and accounted for 4.4 percent of variance , $F (1 , 99) = 4.56$, $P < .05$. When the difficulty of meeting demands was the predictive , age was the only significant predictor and accounted for 7.8 percent of variance , $F (1 , 99) = 8.39$, $P < .01$. Results of this study supported Orem' s self - care deficit theory in that when health is deviated new therapeutic self - care demand will be increased and self - care agency must be developed to meet the demands.